

ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΡΑΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ &
ΜΑΘΗΣΗΣ

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική: Από το όραμα στην υλοποίηση... ένα ΓΡΑΔΙΜ δρόμος!

Κατερίνα Κεδράκα

Αναπλ. Καθηγήτρια Επαγγελματικών Δεξιοτήτων των Βιοεπιστημόνων και Δια Βίου
Εκπαίδευσης, Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής ΔΠΘ

Συντονίστρια του ΓΡΑΔΙΜ ΔΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Το πλαίσιο της
Πανεπιστημιακής
Παιδαγωγικής στα
Ελληνικά
Πανεπιστήμια

Η μάθηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Παιδαγωγικές και φοιτητοκεντρικές προσεγγίσεις

Ρόλοι, συναισθήματα και προκλήσεις

Μια ματιά στην διεθνή εμπειρία

Τι συμβαίνει στην Ελλάδα

Πώς φτάσαμε μέχρι εδώ – τι έχει γίνει

Το Ελληνικό Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Τα ΓΡΑΔΙΜ -μια νέα δομή στα ΑΕΙ

Τι μέλλει γενέσθαι;

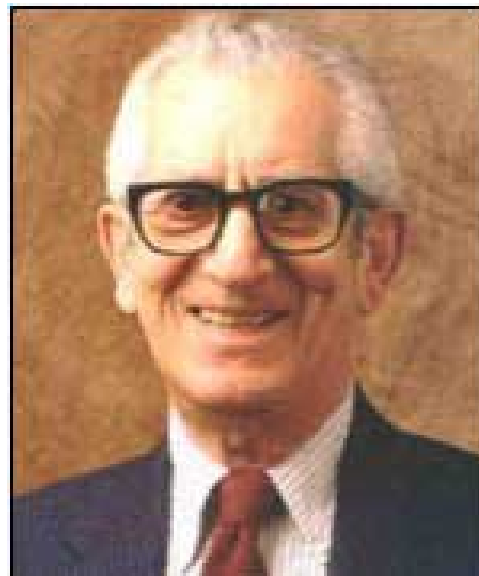
Η μάθηση στην τριτοβάθμια
εκπαίδευση: Παιδαγωγικές και
φοιτητοκεντρικές προσεγγίσεις

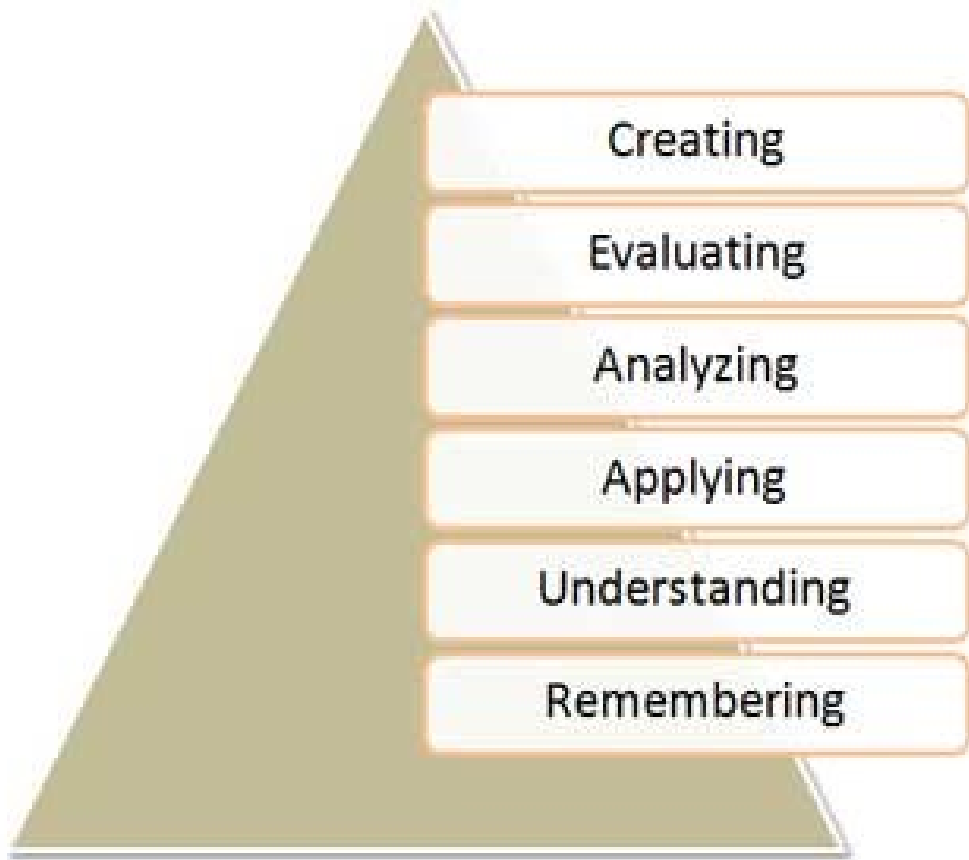
Μάθηση = **αλλαγή** σε επίπεδο

- **Γνώσεων** (τι ξέρω;)
- **Δεξιότητων** (τι μπορώ να κάνω;)
- **Στάσεων/ συμπεριφορών** (πώς σκέφτομαι/ πράττω;)

Ταξινόμια γνωστικών στόχων κατά Bloom

Benjamin Bloom,
Educational Psychologist 1956,
University of Chicago

Οι στόχοι της **Εκπαίδευσης** σχετίζονται με την άμεση εμπλοκή, συμμετοχή και δράση των φοιτητών σε όλα τα επίπεδα.

Φοιτητοκεντρική μάθηση

- Students Learn What **THEY** Do, Not What **WE** Do
- Learning is not –always- an outcome of teaching.

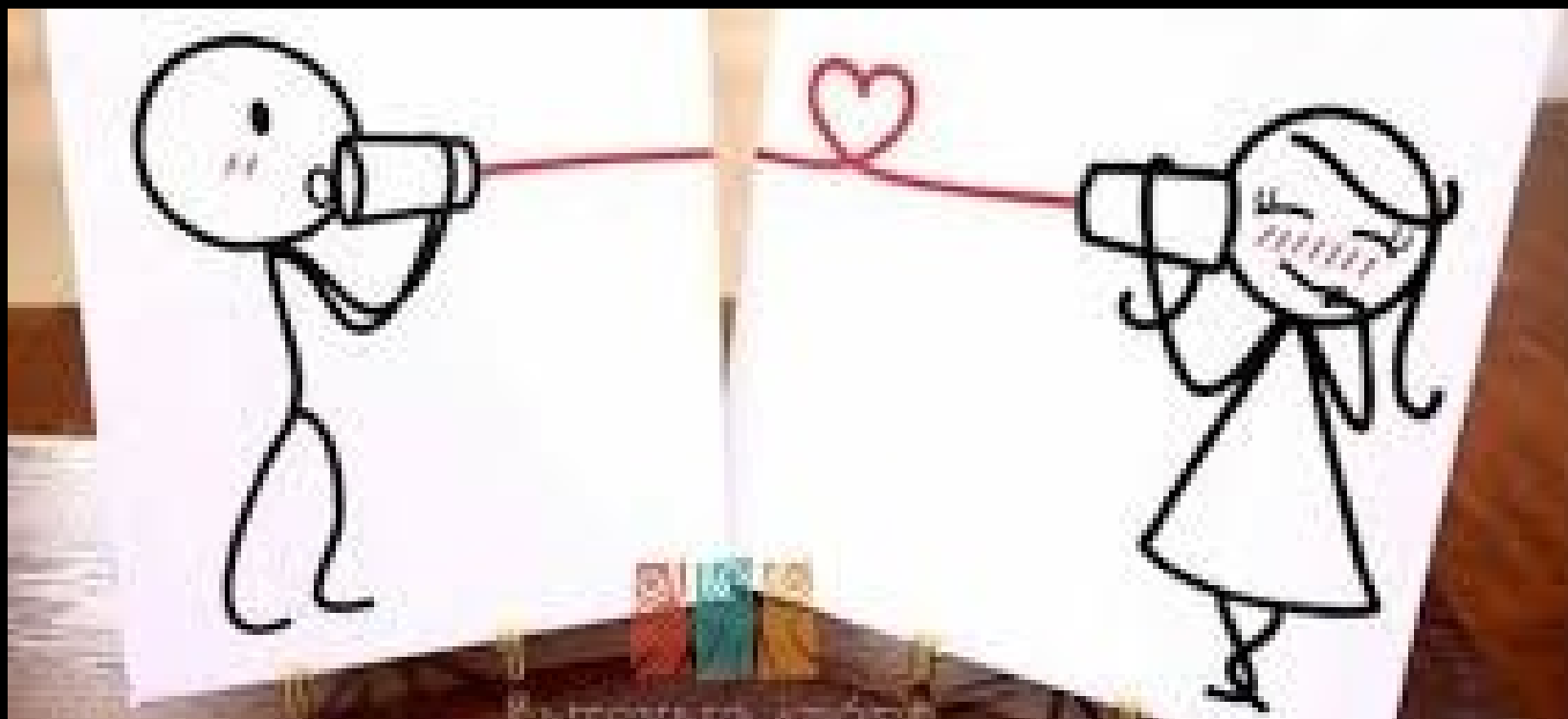

Διδασκαλία και Μάθηση *δεν* ταυτίζονται!

Διδασκαλία: το σύνολο των δραστηριοτήτων-ενεργειών που γίνονται από τον διδάσκοντα κι έχουν ως στόχο να προκαλέσουν τη μάθηση

Patricia Cranton: η διδασκαλία δεν είναι τίποτε άλλο από μια ειδική επικοινωνιακή κατάσταση που έχει ως σκοπό την προώθηση της μάθησης

Επικοινωνία κατά τη διδασκαλία

Ρόλοι, συναισθήματα και
προκλήσεις

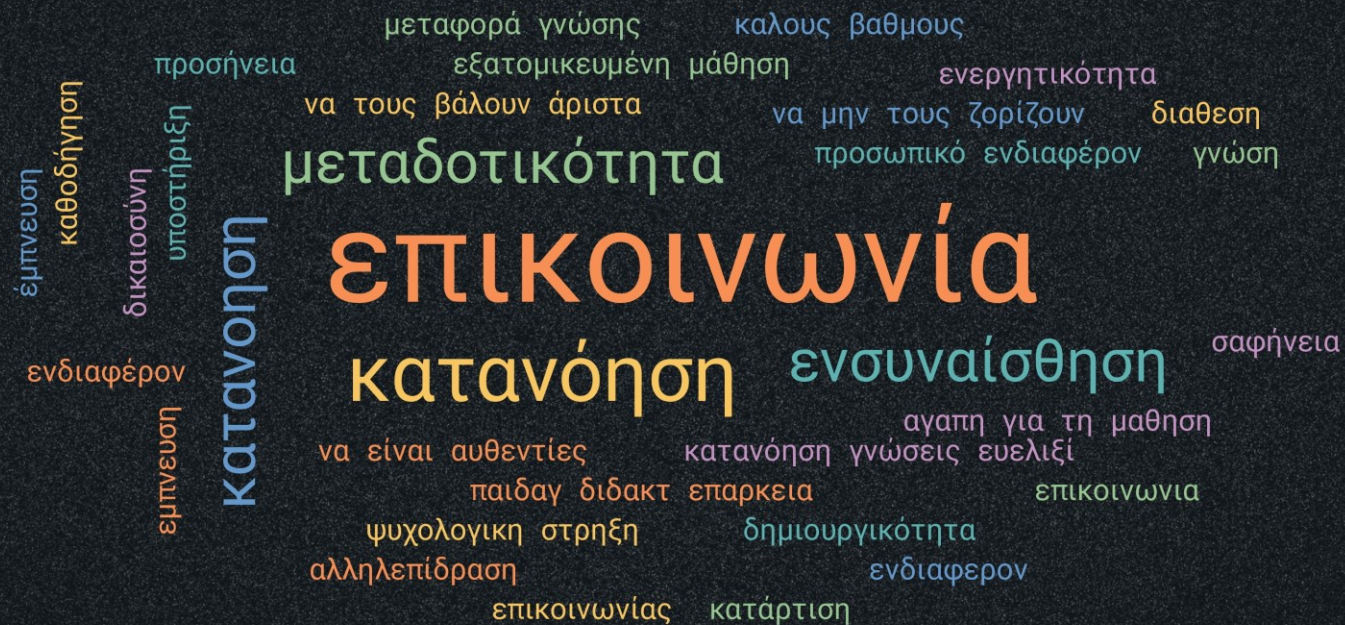
Η κατάθεση εμπειρίας μέλους ΔΕΠ

«Ένα υπόβαθρο στα Παιδαγωγικά που εμείς δεν έχουμε... Εμείς στου κασίδη το κεφάλι μαθαίνουμε, δηλαδή μαθαίνουμε μέσω της εμπειρίας. Θα έπρεπε πριν διδάξει κάνεις να έχει κάνει κάποια σεμινάρια για το πώς διδάσκουμε σε έναν άνθρωπο ηλικίας 18-25 ... και υπάρχουν πανεπιστήμια στο εξωτερικό που έχουν για τους ανθρώπους που διορίζονται μαθήματα, σεμινάρια, πριν μπουν στο αμφιθέατρο».

Η κατάθεση εμπειρίας φοιτητή

«Η αλήθεια είναι ότι είναι η πρώτη φορά που πήρα μέρος σε ένα debate. Η ιδέα της ύπαρξης αυτού ήταν τόσο καλή και τόσο «εκτός των στενών ορίων της κλασικής μορφής του μαθήματος» που ήταν σαν να μου φώναζε «ΔΙΑΛΕΞΕ ΜΕ!». Έτσι θα ήθελα να είναι όλα τα μαθηματα!

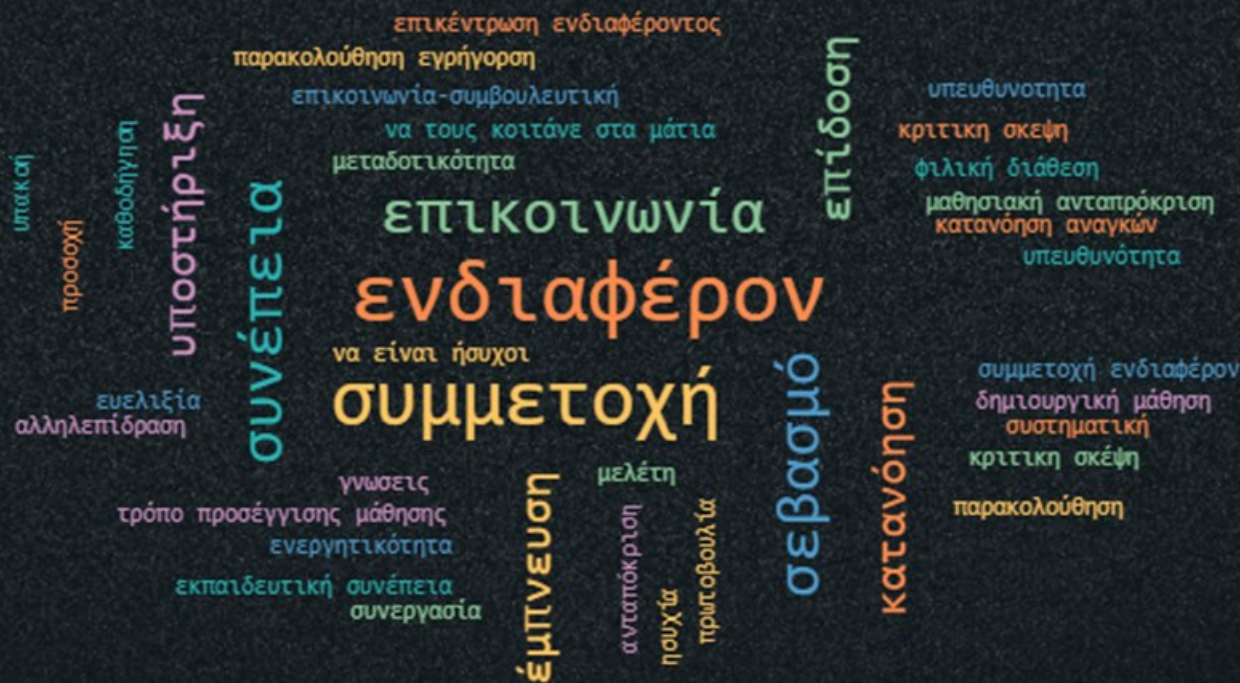
Τι θεωρείτε ότι αναμένουν περισσότερο οι φοιτητές από τους καθηγητές τους;

Go to www.menti.com and use the code **88 11 65 4**

Τι θεωρείτε ότι αναμένουν περισσότερο οι καθηγητές από τους φοιτητές τους;

Mentimeter

Η αναδυόμενη ενηλικιότητα των φοιτητών/τριών

Το άτομο έχει αφήσει πίσω την εξάρτηση της παιδικής ηλικίας αλλά δεν έχει ακόμη εισέλθει στη φάση της υπευθυνότητας που χαρακτηρίζει την ενηλικιότητα (Arnett, 2000)

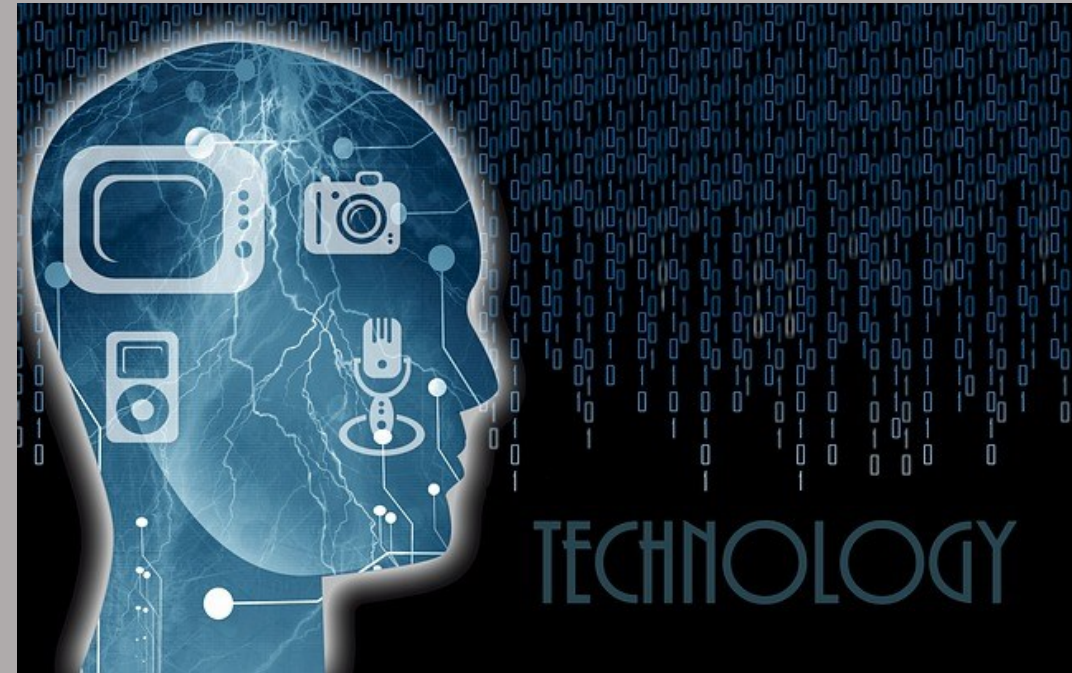
Εφηβεία

**Αναδυόμενη
Ενηλικιότητα**

Ενηλικιότητα

Σήμερα

- Υπάρχει μια **νέα γενιά φοιτητών**, με κύριο χαρακτηριστικό της την τεράστια **εξοικείωσή της με τις νέες τεχνολογίες** και το διαδίκτυο.
- Μια **νέα γενιά Καθηγητών**, μεγαλωμένη και αυτή με τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο, θα **αντικαταστήσει** σύντομα τη σημερινή γενιά των Καθηγητών -που συνταξιοδοτείται.

Σήμερα

- Οι Καθηγητές χρειάζεται να εξοικειωθούν με τις **on line** εφαρμογές.
- Οφείλουν να αναπτύξουν **νέες παιδαγωγικές στρατηγικές** και διδακτικές μεθόδους και προσεγγίσεις.

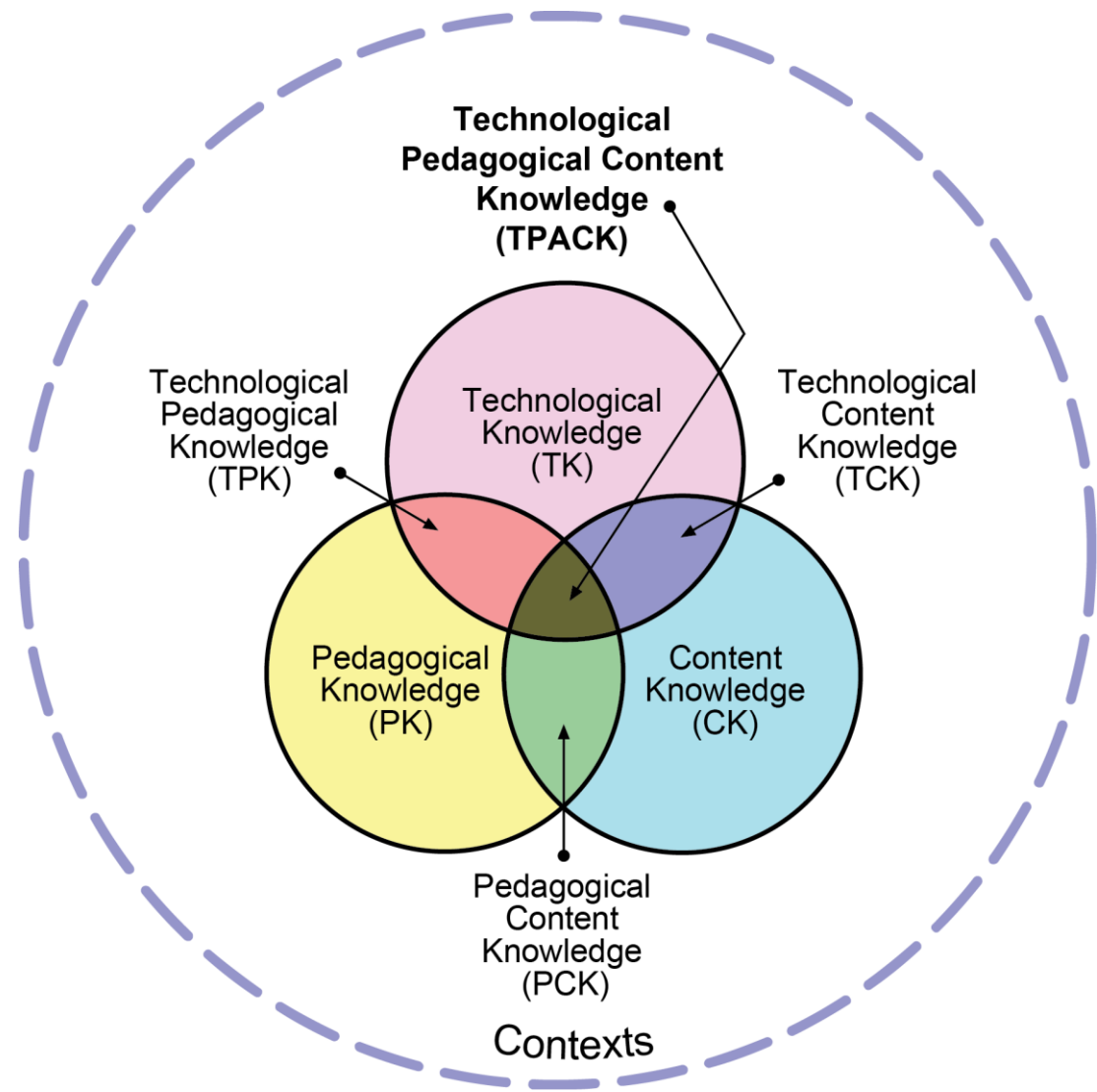
TPACK Framework

Punya Mishra

Matthew J Koehler

Η Επαγγελματική Ανάπτυξη
των Μελών ΔΕΠ/
Διδασκόντων στα ΑΕΙ είναι
μια δια βίου διαδικασία

- Ακαδημαϊκή εξέλιξη (ερευνητικά/ διοικητικά επιτεύγματα)
- Επιστημονική αναβάθμιση στο γνωστικό αντικείμενο
- Προσωπική ανάπτυξη
- Διδακτική επάρκεια

Το έργο των μελών ΔΕΠ

Όπως προκύπτει από τη θέση και το ρόλο τους, μπορούμε να το εντάξουμε στις εξής κατηγορίες:

- 1. Ερευνητικό - επιστημονικό**
- 2. Διοικητικό**
- 3. Διδακτικό**
- 4. Κρισιακό / αξιολογικό** *(εισηγητικές επιτροπές, εκλεκτορικά, κριτές σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια κ.λπ.)*
- 5. Δημόσιες παρεμβάσεις και δημόσια λογοδοσία** *(εκλαϊκευτικά άρθρα, δημόσιες γνωμοδοτήσεις και ενημερώσεις, διαλέξεις, απολογιστικές δράσεις κ.ά.)*
- 6. Επιχειρησιακό / διαχειριστικό** *(εκπόνηση ερευνητικών προτάσεων, διαχείριση ερευνητικών προγραμμάτων, επιστημονικές συνεργασίες με δημόσιους ή/και ιδιωτικούς φορείς κ.λπ.)*

(Βεργίδης, 2016)

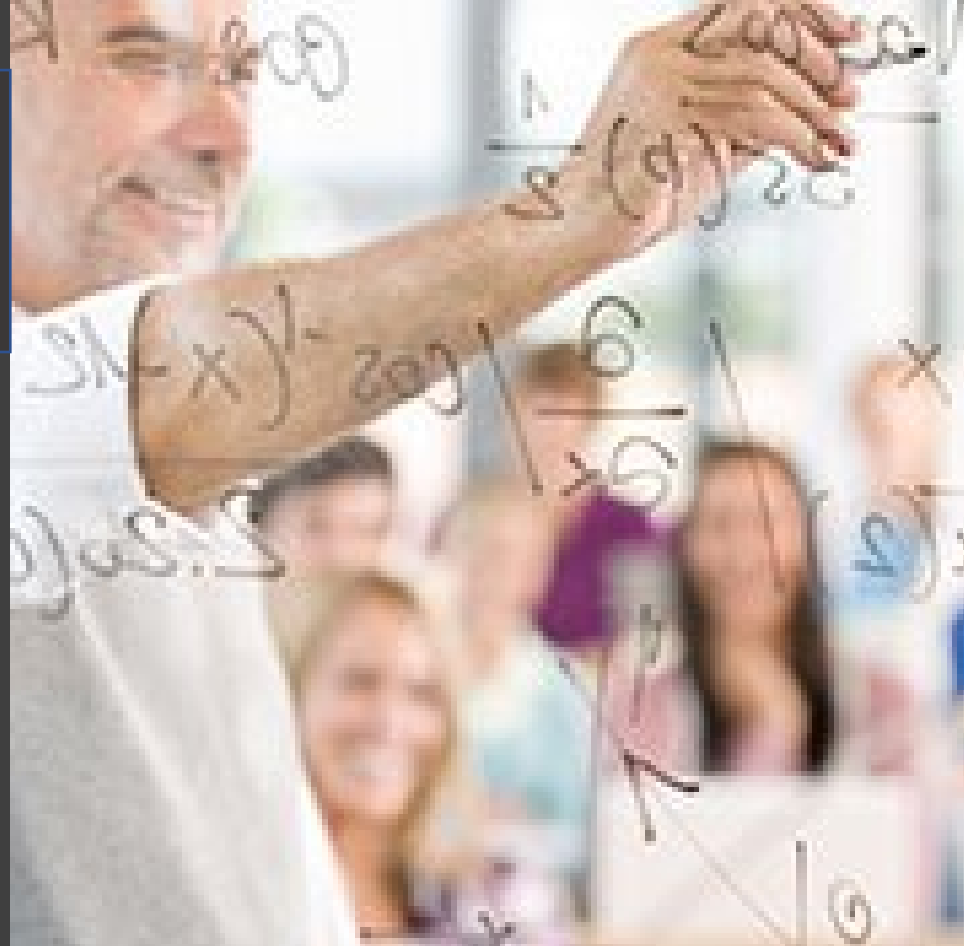
Νέες προκλήσεις ρόλου

- Ενεργός μάθηση
- Ισότητα ευκαιριών πρόσβασης
- Ζητήματα φύλου
- Συμβουλευτική
- Διαχείριση σταδιοδρομίας
- Εκπαίδευση Ενηλίκων
- Διαδικτυακή εκπαίδευση
- Διαχείριση projects/ Funding

Συναισθήματα, αντιστάσεις και δυσκολίες

- Άγχος;
- Ανασφάλεια;
- Απειλή;
- Θέμα ταμπού;
- Πρότυπα και στερεότυπα;
- Προετοιμασία; Κατάρτιση;
- Όραμα;
- Επένδυση;
- ΤΠΕ;
- **Αξιολόγηση;;;**

Έρευνα vs διδασκαλία (;)

Ένα διαχρονικό «υπαρξιακό» ερώτημα για τους πανεπιστημιακούς

Τελικά...

Τα μέλη ΔΕΠ είναι ερευνητές
ή διδάσκοντες;

- Η διδασκαλία και η έρευνα αποτελούν τους δύο πυλώνες του έργου που παρέχεται στα ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Όμως, πώς συμμετέχει η διδασκαλία στο έργο του Καθηγητή;

Η **επάρκεια –και η αξιολόγηση-** του διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ εστιάζεται, όχι στη διδασκαλία αλλά στην έρευνα

Βλ. τη διαδικασία προαγωγής και εξέλιξης των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας:

Η ερευνητική δραστηριότητα και οι δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά προσδίδουν γόητρο, τίτλους και κονδύλια, ενώ το διδακτικό έργο και η ποιότητά του, συχνά, θεωρείται «αναγκαίο κακό» στην ακαδημαϊκή καριέρα.

Μια ματιά στη διεθνή
εμπειρία

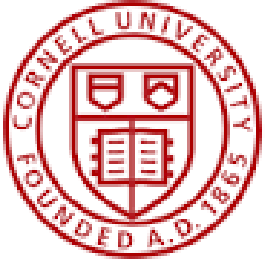
Μια ματιά στην διεθνή εμπειρία

Διεθνώς εντοπίζονται περισσότερα
από **75** επιστημονικά περιοδικά
(journals) στον συγκεκριμένο
τομέα (Higher Education)

Στα μεγάλα Πανεπιστήμια έχουν δημιουργηθεί δομές/ **Κέντρα Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης** για τους διδάσκοντες

Cornell University.

Center for Teaching Innovation
Faculty & Instructors

McGill
UNIVERSITY

Teaching and Learning Services (TLS)

<https://www.mcgill.ca/tls/teaching>

Teaching and Learning Support

Comprehensive Support for Active Learning Classrooms

McGill Policies and Guidelines

Workshops, Seminars & Events

Course Preparation and Design

Assessment

Instructional Strategies

Course Evaluations

Supervision

Learning Technologies

Focus on Teaching e-Bulletin

Teaching Awards

Teaching Portfolio

Teaching Resources

Consultations

Department, Faculty, and Program Initiatives

Committees and Working Groups

FAQ: Teaching at McGill

Στην Αυστραλία

University of New South Wales (UNSW)

- Learning and Teaching at UNSW
- Strategy from 2015-2025

<https://teaching.unsw.edu.au/about>

Στόχος: Αλλαγή κουλτούρας

Διεθνές δίκτυο υποστήριξης της διδασκαλίας

UNSW
SYDNEY

Stockholm
University

Centre for the Advancement
of University Teaching

Get new strategies to help students avoid plagiarism

Workshop: Quick facts, fake news and source criticism in higher education

<https://www.su.se/ceul/english/>

Lecture vs. Active
Learning: Reframing
the Conversation

Teaching Professor
Conference
June 5, 2016

2019
Summer
Enrichment
Courses

Preparing to Teach
Online

Infusing Critical Thinking
into Your Courses

2019
Summer
Enrichment
Courses

Classroom Basics for
New Teachers

2019
Summer
Enrichment
Courses

Enrichment for
Mid-Career Faculty

Summer Enrichment Courses

Σε ορισμένα Πανεπιστήμια υπάρχουν εξειδικευμένα (εξαμηνιαία ή και ετήσια) προγράμματα για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των διδασκόντων, π.χ.

- Postgraduate Certificates in Higher Education(PGCHE)
- Postgraduate Certificates in Academic Practice (PGCAP) της Μ. Βρετανίας.
- Πρόγραμμα 15 ECTS University of Stockholm για όλα τα μέλη ΔΕΠ

The Oxford Learning Institute (OLI)

Training and support

- Preparation for Learning and Teaching at Oxford (PLTO)
- Developing Learning and Teaching (DLT)
- Postgraduate Certificate in Teaching and Learning in Higher Education (PGCert TLHE)

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Λόγω του έντονου προβληματισμού για τη σημασία της **αναβάθμισης της πανεπιστημιακής διδασκαλίας**
- η Επιτροπή σύστησε μια **Ομάδα Υψηλού Επιπέδου (ΟΥΕ)** για τον εκσυγχρονισμό της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Στη μελέτη αυτή η
ΟΥΕ τονίζει ότι:

«[η] βασική πρόκληση για τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε γενικές γραμμές, είναι η εκτενής επαγγελματοποίηση του διδακτικού της προσωπικού ως δασκάλων».

Η μελέτη αυτή της ΟΥΕ έχει μια ιδιαίτερη σημασία, διότι:

- σηματοδοτεί μια στροφή του ενδιαφέροντος από την έρευνα προς τη διδασκαλία
- καταγράφει την υπερβολική εστίαση στην έρευνα, η οποία επισκιάζει τη διδασκαλία.

**TEACHING &
RESEARCH**

Η ΟΥΕ αναγνωρίζει ότι

δεν υπάρχει συναίνεση γύρω από έναν **ενιαίο ορισμό της ποιότητας στη διδασκαλία και τη μάθηση**, καθώς και οι δύο συνιστούν σύνθετες δραστηριότητες που εξαρτώνται από τις μεταβλητές παραμέτρους του κάθε φορά εκπαιδευτικού πλαισίου, όπως:

- το γνωστικό αντικείμενο
- οι φοιτητές
- η μέθοδος διδασκαλίας
- η υλικοτεχνική υποδομή

Η Διδασκαλία, όπως προτείνει η ΟΥΕ

- αποτελεί βασική ευθύνη των θεσμικών οργάνων του Πανεπιστημίου να διασφαλίσουν ότι τα ακαδημαϊκά στελέχη τους δεν είναι μόνον **καλά εκπαιδευμένα** σε ένα συγκεκριμένο ακαδημαϊκό αντικείμενο, αλλά έχουν **πιστοποιηθεί, επίσης, και ως επαγγελματίες εκπαιδευτικοί,**
- αυτή η ευθύνη εκτείνεται στην εξασφάλιση νέων στελεχών που ή διαθέτουν **διδασκτική εμπειρία** κατά την είσοδό τους στην ακαδημαϊκή σταδιοδρομία ή έχουν πρόσβαση σε **αξιόπιστα μαθήματα κατάρτισης** εκπαιδευτικών κατά τα πρώτα χρόνια της,
- η ευθύνη επεκτείνεται και στην **παροχή ευκαιριών** για τη συνεχή **επαγγελματική ανάπτυξή τους ως επαγγελματιών δασκάλων** και όχι απλά στην εξειδίκευσή τους μόνο σε ένα ακαδημαϊκό γνωστικό αντικείμενο.

Τι συμβαίνει στην
Ελλάδα

Η πανεπιστημιακή διδασκαλία στην Ελλάδα

Το **1837** στο άρθρο 5 του Προσωρινού Κανονισμού του Οθωνείου Πανεπιστημίου (διάταγμα της 14/4/1837) ο νομοθέτης προέβλεπε για τη διδασκαλία των πανεπιστημιακών μαθημάτων ότι:

«η διδασκαλία θέλει είσθαι ακροαματική μετά διαλογικών γυμνασμάτων, γινομένη συνήθως εις την καθομιλουμένην ελληνικήν».

Η πανεπιστημιακή διδασκαλία στην Ελλάδα

Το **1930** ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Κ. Καραθεοδωρή στην έκθεσή του για την αναδιοργάνωση του Πανεπιστημίου Αθηνών, επισημαίνει ότι **τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στην εκπαίδευση των φοιτητών οφείλονται κατά κύριο λόγο στην από καθέδρας διδασκαλία**

Η πανεπιστημιακή διδασκαλία στην Ελλάδα

Το **1966**, στην εισηγητική έκθεση επί του σχεδίου του Ν/Δ «Περί οργανώσεως της ανωτάτης παιδείας και επιστημονικής ερεύνης και συστάσεως νέων ιδρυμάτων ανωτάτης παιδείας» που υπέγραψαν οι τότε υπουργοί Συντονισμού Κ. Μητσοτάκης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Σ. Αλλαμανής, στο τμήμα της με τίτλο: «Μέθοδοι διδασκαλίας» μεταξύ άλλων αναφέρονται:

Η συζήτηση κατά μικράς ομάδας αναγνωρίζεται διεθνώς ως η βασική μέθοδος διδασκαλίας.

Η πανεπιστημιακή διδασκαλία στην Ελλάδα

Αλλά και ο νομοθέτης του **1982** (Ν.1268) αναφέρει:

«Σε ό,τι αφορά: 1) τα μέλη του ΔΕΠ: ... **Οφείλουν, όσοι ακόμα επιμένουν στον παραδοσιακό τρόπο μετάδοσης των γνώσεων (από καθέδρας διδασκαλία), να αλλάξουν τάχιστα πρακτική.**

Η αλλαγή προσέγγισης στο θέμα της καλλιέργειας της γνώσης αφορά την άμεση μετατόπιση του πυρήνα της μάθησης **από την κλασική εκπαίδευση (teaching) στο περιβάλλον της μάθησης (learning).**

Εδώ η ευθύνη των μελών του ΔΕΠ δεν περιορίζεται μόνο στην απλή μετάδοση των γνώσεων αλλά στην εκπαίδευση φοιτητών που διδάσκονται **πώς πρέπει να μαθαίνουν.**

Μέθοδοι διδασκαλίας με **πρακτικές εργαστηριακές μορφές** είναι απαραίτητες για την εκπαίδευση των φοιτητών **όχι μόνο στα γνωστικά πεδία των θετικών επιστημών αλλά και των θεωρητικών** (νομικά, πολιτικές επιστήμες κ.ά.)».

Η πανεπιστημιακή διδασκαλία στην Ελλάδα

Ν. 4485/2017, Άρθρο 4

Αποστολή των Α.Ε.Ι.

1. Τα Α.Ε.Ι. έχουν ως αποστολή:

... β) να συμβάλουν με σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, περιλαμβανομένης και της διδασκαλίας από απόσταση, ... σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα κριτήρια...

... γ) να αναπτύσσουν την κριτική ικανότητα και τις δεξιότητες των φοιτητών.....

ΑΔΙΠ Έκθεση 2012-13

Προτάσεις για τη Διδασκαλία

- Εισαγωγή σύγχρονης εκπαιδευτικής μεθοδολογίας, που θα ενισχύσει την ανάπτυξη ενεργού συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία και της κριτικής σκέψης.
- Λελογισμένη ενίσχυση της χρήσης νέων τεχνολογιών.
- Σοβαρή ενδυνάμωση της χρήσης πολλαπλής βιβλιογραφίας.
- Ανάγκη προσφοράς συμβουλευτικής στήριξης.
- Εξορθολογισμός της μεθόδου αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους

Διαπιστώσεις

- Η **εισήγηση** (η από καθέδρας διδασκαλία) είναι -σχεδόν- η **μόνη εκπαιδευτική τεχνική** που χρησιμοποιείται.
- Τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ **δεν ενημερώνονται** για **εναλλακτικές διδακτικές τεχνικές**, ίσως γιατί δεν υπάρχουν τα ανάλογα κίνητρα
- **ενώ είναι εξαιρετικά ενεργοί** ως προς την εξέλιξη, τη σταδιοδρομία και τις ερευνητικές τους δραστηριότητες.

Διαπιστώσεις

Η παιδαγωγική/ διδακτική ικανότητας των μελών ΔΕΠ εκτιμάται **σε ποσοτικούς δείκτες**, πόσες δηλαδή ώρες και μαθήματα έχει διδάξει κανείς,

αλλά τι γίνεται με τους **ποιοτικούς**, που αφορούν το **πώς** χειρίζεται τη διδασκαλία του:

- **ποιες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές χρησιμοποιεί όταν διδάσκει;**
- **και είναι αποτελεσματικές οι διδακτικές του προσεγγίσεις;**

Διαπιστώσεις

Οι πρωτοβουλίες που έχουν αναπτυχθεί για τη βελτίωση της παιδαγωγικής & διδακτικής επάρκειας αφορούν τις μορφές τυπικής εκπαίδευσης/ εκπαίδευσης ενηλίκων

αλλά δεν έχουν αγγίξει τους Καθηγητές/ διδάσκοντες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Πώς φτάσαμε μέχρι εδώ
– τι έχει γίνει

Ελληνικό Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Μια bottom up
πρωτοβουλία

- Συζητήσεις με συναδέλφους
- Αρθρογραφία
- Ευτυχής συνάντηση «συνοδοιπόρων»
- «Σημάδια» από την καθημερινότητα στο Πανεπιστήμιο
- Κόπωση διδασκόντων
- Κοινές ανησυχίες και προβληματισμοί

Στόχος του Δικτύου

να αναπτυχθεί ένας **διάλογος** και μια **προβληματική**
στην ακαδημαϊκή κοινότητα

για το ζήτημα της διδασκαλίας, της κριτικής μάθησης
και εν γένει της ψυχοπαιδαγωγικής προσέγγισης στην
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική: Η εκπαίδευση και διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, μια terra incognita?

Σεπτέμβριος 2016

Πρακτικά

Κείμενο βασικών αρχών

<http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/>

Συμπόσιο στην Αλεξανδρούπολη

Διοργάνωση: Δ.Π.Θ./ Εργαστήριο Διδακτικής και Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Βιοεπιστημόνων

Προτάσεις - Δράσεις

- Συγκέντρωση της **διεθνούς** εμπειρίας κι έρευνας
- Ανάπτυξη **έρευνας**
- Δημιουργία **δομών** μέσα στα Πανεπιστήμια
- Έκδοση **Newsletter**
- Υλοποίηση **Συνεδρίου** καταγραφής αναγκών

Το Newsletter ως εργαλείο επικοινωνίας

Newsletter Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής
<http://panepistimiaki-raidagogiki.gr>

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΤΕΥΧΟΣ 1^ο

Newsletter Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής
<http://panepistimiaki-paidagogiki.gr>

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΤΕΥΧΟΣ 1^ο

Πρόλογος

Με μεγάλη χαρά χαιρετώ την έκδοση του 1ου Newsletter του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής, την επιμέλεια του οποίου ανέλαβα προσωπικά, σε μια πρώτη φάση τουλάχιστον! Φιλοδοξούμε να εκδίδεται δυο φορές τον χρόνο, συγκεντρώνοντας τις δράσεις των μελών (κι όχι μόνον) του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής αλλά και τους στόχους και τα σχέδιά μας για το μέλλον. Εκτιμώ ότι η περιοδική αυτή έκδοση είναι εξαιρετικά σημαντική, γιατί σηματοδοτεί το πέρασμα του Δικτύου μας σε μια επόμενη, πιο συγκροτημένη κι ώριμη φάση, όπου η πρωτοβουλία μας μπορεί να διαδοθεί και να μοιραστεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους. Τα τεύχη του θα δημοσιεύονται στο <http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/>.

Στο πρώτο αυτό τεύχος συγκεντρώθηκε η δράση των μελών του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής μέσα από τις πληροφορίες που στείλατε, ώστε να έχουμε μια εικόνα του τι έχει γίνει μετά το Συμπόσιο της Αλεξανδρούπολης. Είναι εντυπωσιακό - κι εξαιρετικά ενδιαφέρον - το πόσα πολλά έχουν πραγματοποιηθεί! Και δεν είναι σίγουρο ότι έχουν συγκεντρωθεί όλα! Επίσης, προσπαθήσαμε να συντάξουμε μια ολοκληρωμένη λίστα με δημοσιεύσεις που έχουν γίνει από τα μέλη του Δικτύου πάνω στο θέμα, όπως κι οπδήποτε άλλο έχετε, ώστε να εμπλουτίσουμε το έργο που έχει παραχθεί για το ζήτημα της Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
Κατερίνα Κεδράκα, Επκ. Καθηγήτρια Δ.Π.Θ.
Συντονίστρια του Δικτύου Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής

Περιεχόμενα

- Πρόλογος 1
- Τι είναι το Δίκτυο Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής 2
- Το πρώτο βήμα 3
- Τα νέα των μελών του Δικτύου 4-6
- Δημοσιεύσεις μελών του Δικτύου 7-8

Συντονίστρια Δικτύου

Κατερίνα Κεδράκα
kkedraka@mbg.duth.gr

Υποστήριξη

Χρήστος Καλτσιδης
ckaltsid@mbg.duth.gr

Ιστοσελίδα

<http://panepistimiaki-paidagogiki.gr>

ΔΙΚΤΥΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ
12-13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
RAMADA PLAZA THF

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Συνέδριο στην Αλεξανδρούπολη Απρίλιος 2019

Διοργάνωση: Δ.Π.Θ./ Εργαστήριο Διδακτικής και
Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Βιοεπιστημόνων

1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο
Πανεπιστημιακής
Παιδαγωγικής

Πρακτικά [http://panepistimiaki-
paidagogiki.gr/](http://panepistimiaki-paidagogiki.gr/)

Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ Α' 195)

Άρθρο 51

Γραφείο υποστήριξης διδασκαλίας

Με τον Οργανισμό κάθε ιδρύματος προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία ενιαίου ή αυτοτελούς ανά σχολή γραφείου υποστήριξης διδασκαλίας, ιδίως για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, καθορίζονται οι αρμοδιότητές του και ρυθμίζονται τα θέματα λειτουργίας του.

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ΦΕΚ/ Κανονισμός 2468/τ.Β'/24-6-2019 /<https://ctl.duth.gr/>
και

το Πανεπιστήμιο Πατρών
ΦΕΚ/ Κανονισμός 1832/τ.Β'/13-5-2020 / <https://ctl.upatras.gr/>

ίδρυσαν Γραφεία Υποστήριξης της Διδασκαλίας και της Μάθησης των μελών
ΔΕΠ και των διδασκόντων (Γρα.Δι.Μ.)

Συνυπέγραψαν Πρωτόκολλο συνεργασίας

Υλοποίηση έρευνας εκπαιδευτικών αναγκών

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Πανεπιστήμιο Πατρών

Διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών των
μελών ΔΕΠ που υπηρετούν
στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και
το Πανεπιστήμιο Πατρών

Πράξη «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές –
κύκλος Β'» του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ταυτότητα της έρευνας

- Απογραφή σε 1.258 μέλη ΔΕΠ
- 260 πλήρως συμπληρωμένα ερωτηματολόγια
- 170 άνδρες και 90 γυναίκες
- Στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή το 70,7%

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

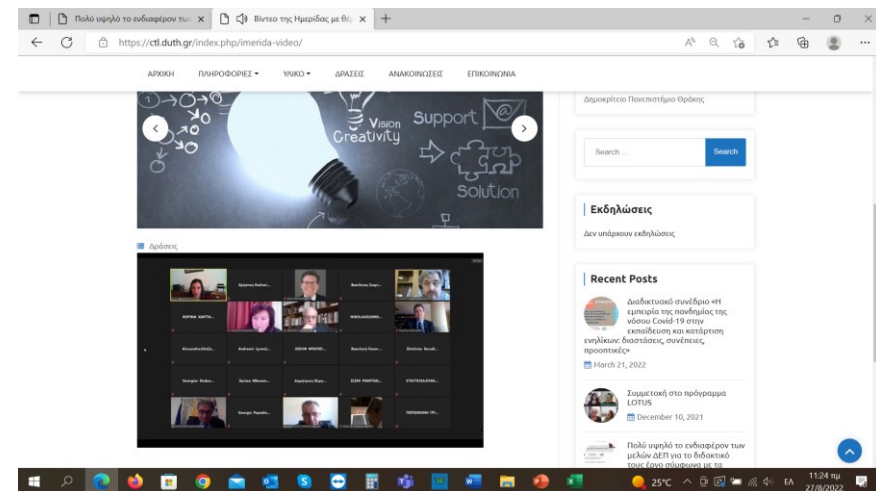
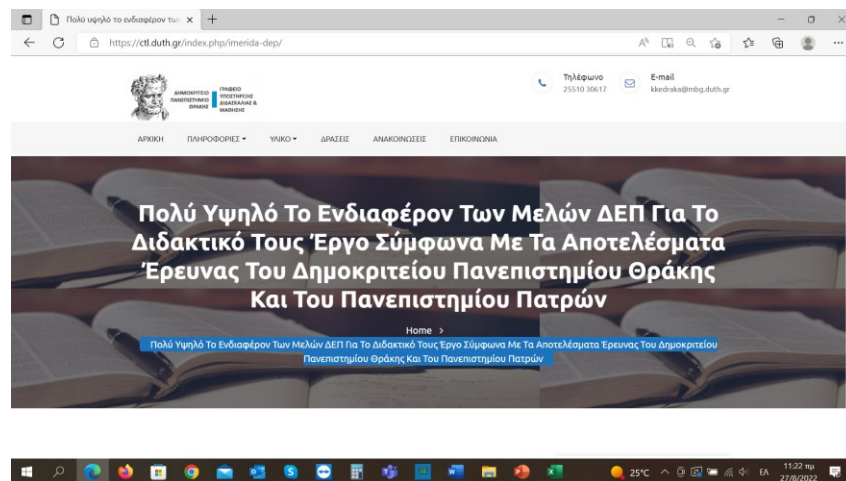
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε δύο διακτυακά webinars

- **2021:** *ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΕΡΓΟ.* Διαδικτυακή Κοινή Ημερίδα των Γραφείων Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΓΡΑΔΙΜ) του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και του Πανεπιστημίου Πατρών. Παρασκευή, 16 Απριλίου 2021. <https://ctl.duth.gr/index.php/category/actions/>
- **2020:** Ίδρυση και λειτουργία Γραφείων Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο. Συνδιοργάνωση: Αντιπρυτάνεις Ακαδημαϊκών Θεμάτων Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και Πανεπιστημίου Πατρών. Παρασκευή, 20 Νοεμβρίου 2020. <https://ctl.duth.gr/index.php/category/actions/>

Ανταπόκριση ΥΠΑΙΘ – ΕΘΑΑΕ - ΑΕΙ

- Θετική στάση
- Έμπρακτο ενδιαφέρον
- Συμμετοχή στα δύο διαδικτυακά webinars

του Γενικού Γραμματέα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κ. Α.
Δημητρόπουλου

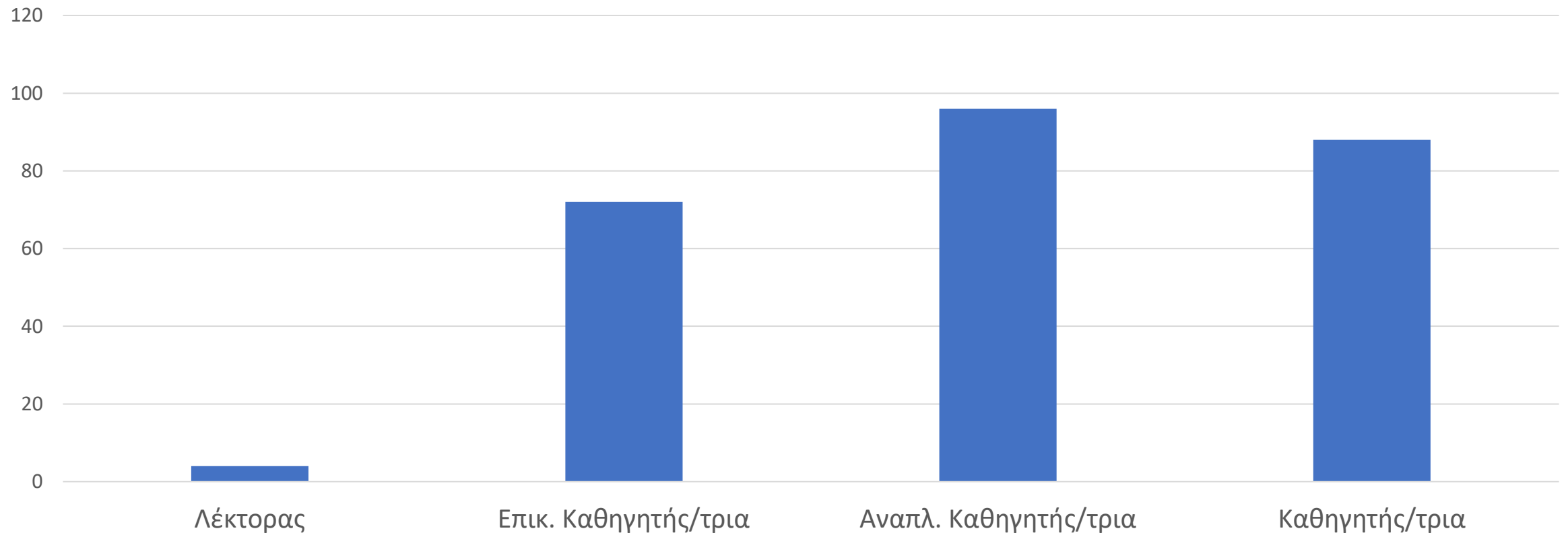
του Προέδρου της ΕΘΑΑΕ κ. Π. Μήτκα

Των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας

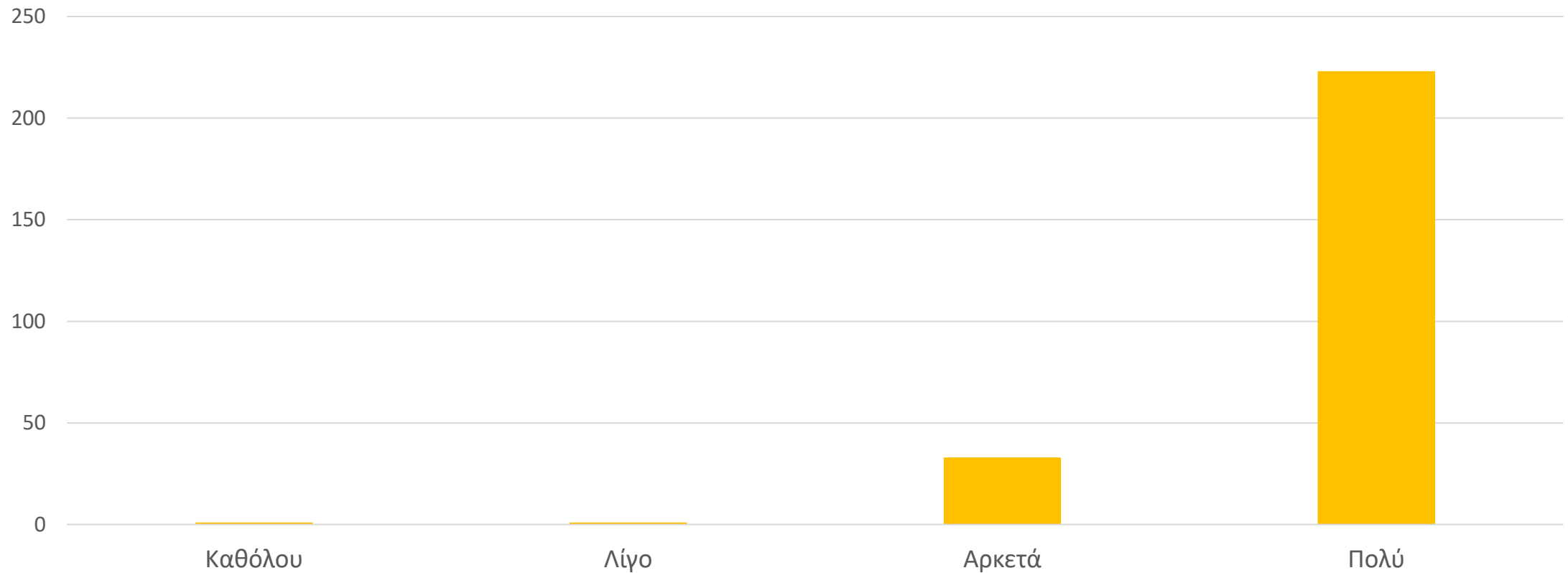
The image displays two screenshots of a webinar. The top screenshot shows a video player with a man in a suit and glasses speaking. The browser address bar shows 'https://cti.duth.gr/index.php/merida-video/'. The bottom screenshot shows a Zoom chat window titled 'ΓΡΑΔΙΜ : Οι αντιλήψεις των μελών ΔΕΠ για το ... - Shared screen with speaker view'. The chat messages are as follows:

Participant	Time	Message
Z. Γαβρηλίδου	38:40	Καλημέρα σε όλους. Ευχαριστούμε θερμά που συμμετέχετε!
Eleni Siamaga	43:33	Συγχαρητήρια, ευχαριστούμε όλους σας για τους κόπους ώστε να απολαμβάνουμε όλοι εμείς τέτοιου υψηλού επιπέδου ευκαιρίες. Τμήμα Φυσικοθεραπείας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
Vassilios Mardiris	48:51	Συγχαρητήρια για την εκδήλωση! Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας.

Βαθμίδα

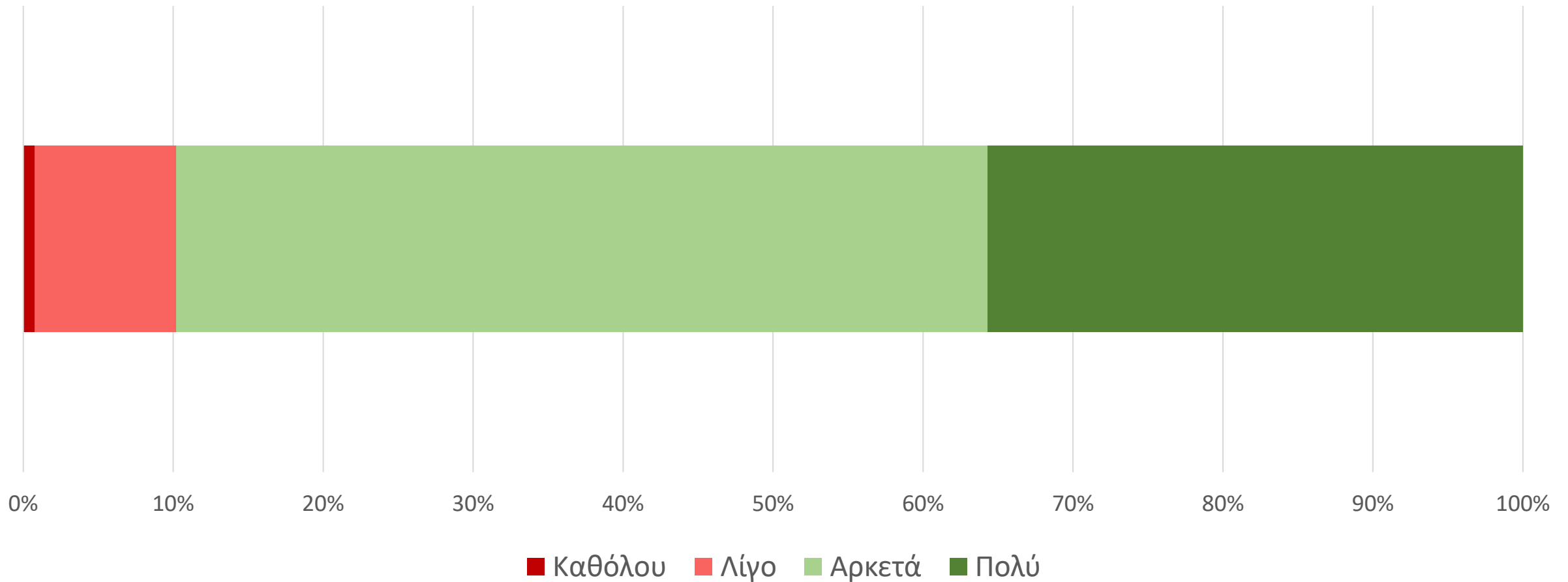

Πόσο σημαντικό θεωρείτε το εκπαιδευτικό σας έργο;

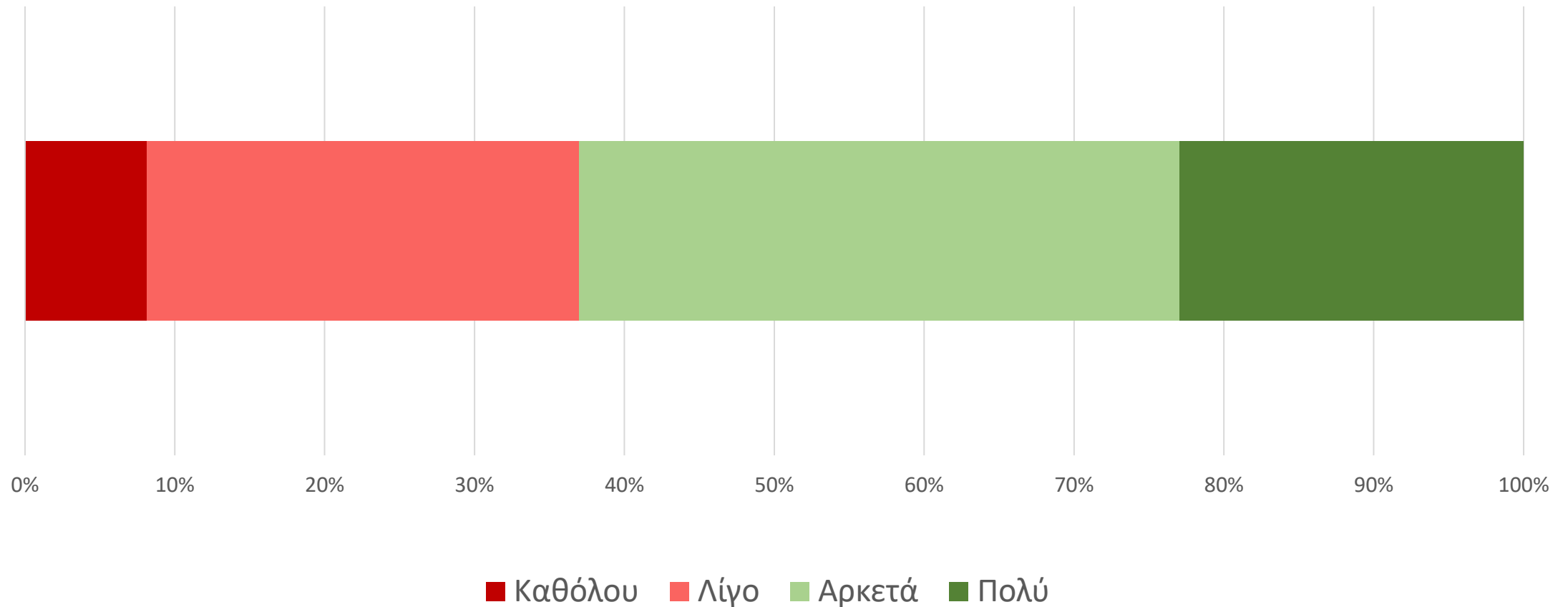

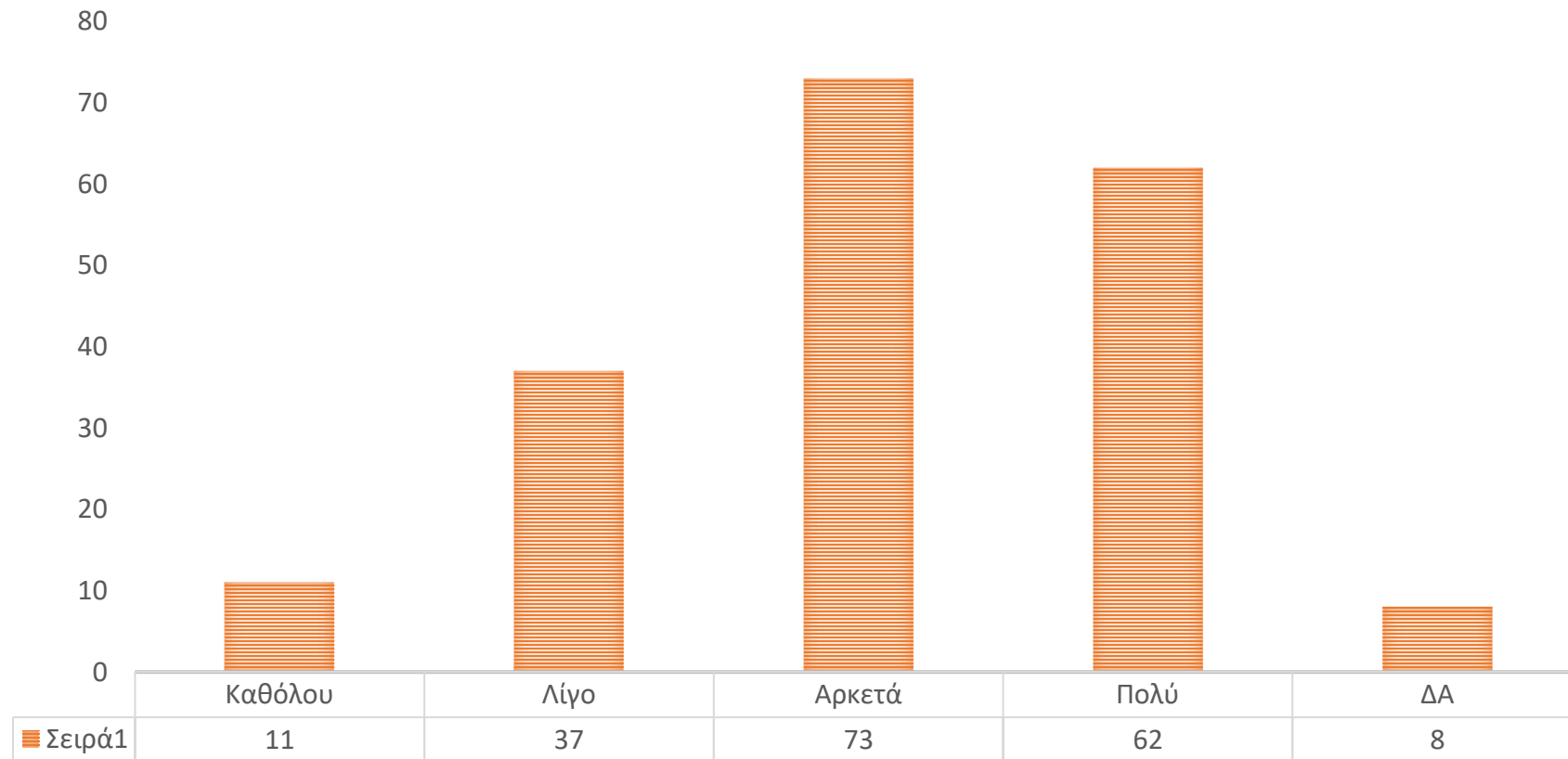
Είστε διατεθειμένοι για τροποποίηση του τρόπου που διδάσκετε, ώστε να είστε πιο αποτελεσματικοί στη διδασκαλία σας;

Θα θέλατε να παρακολουθήσετε κάποια εκπαίδευση, ώστε να βελτιώσετε τις παιδαγωγικές ή / και διδακτικές σας ικανότητες;

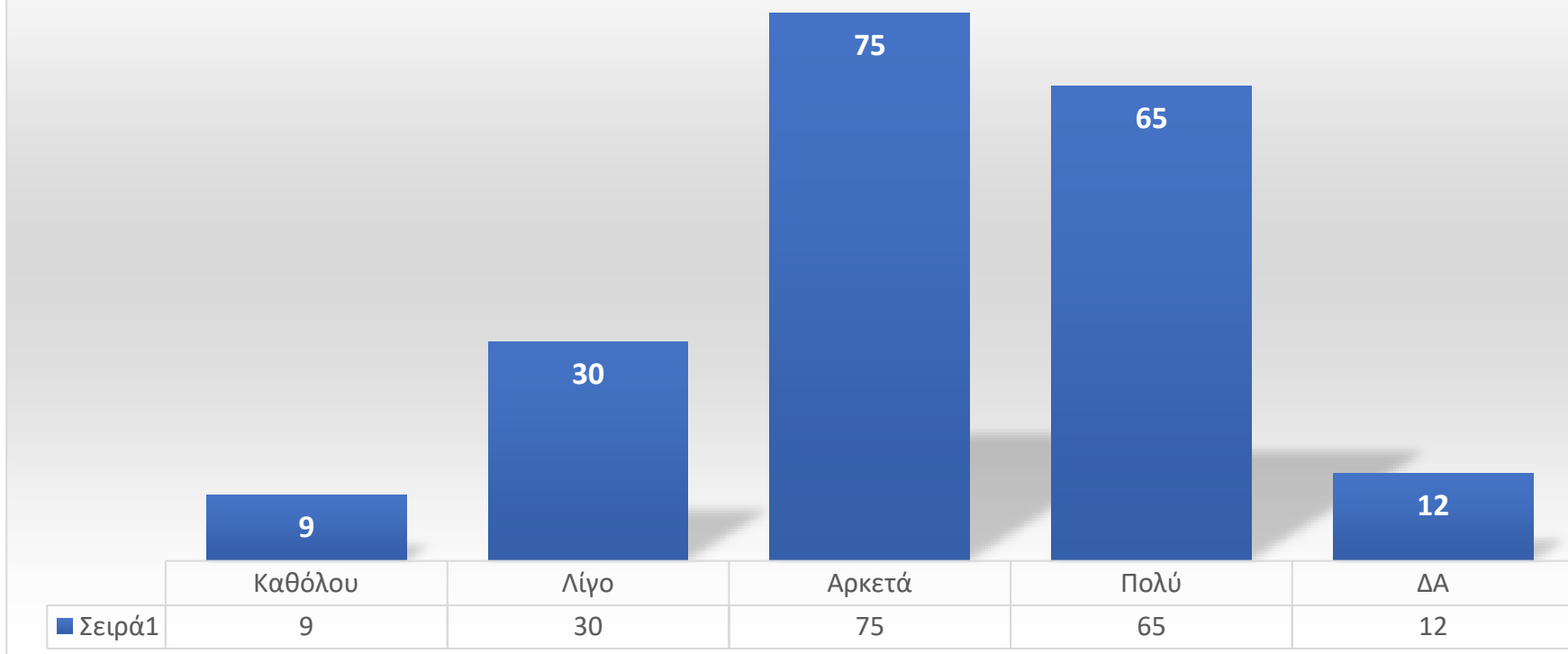

Θεωρείτε ότι είναι απαραίτητη η λειτουργία Γραφείου Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης στα Πανεπιστήμια;

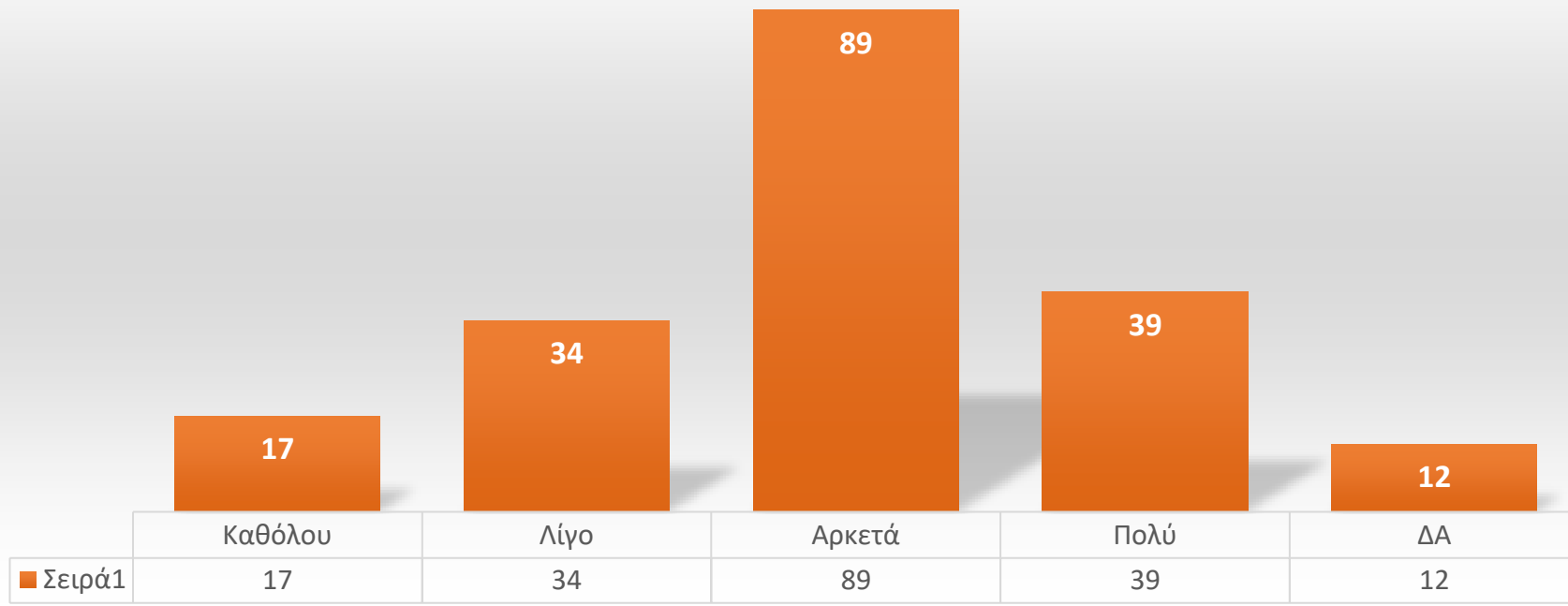
Το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης σε ένα ΑΕΙ, θεωρείτε ότι θα πρέπει να προσφέρει

Εκπαιδευτικά Προγράμματα

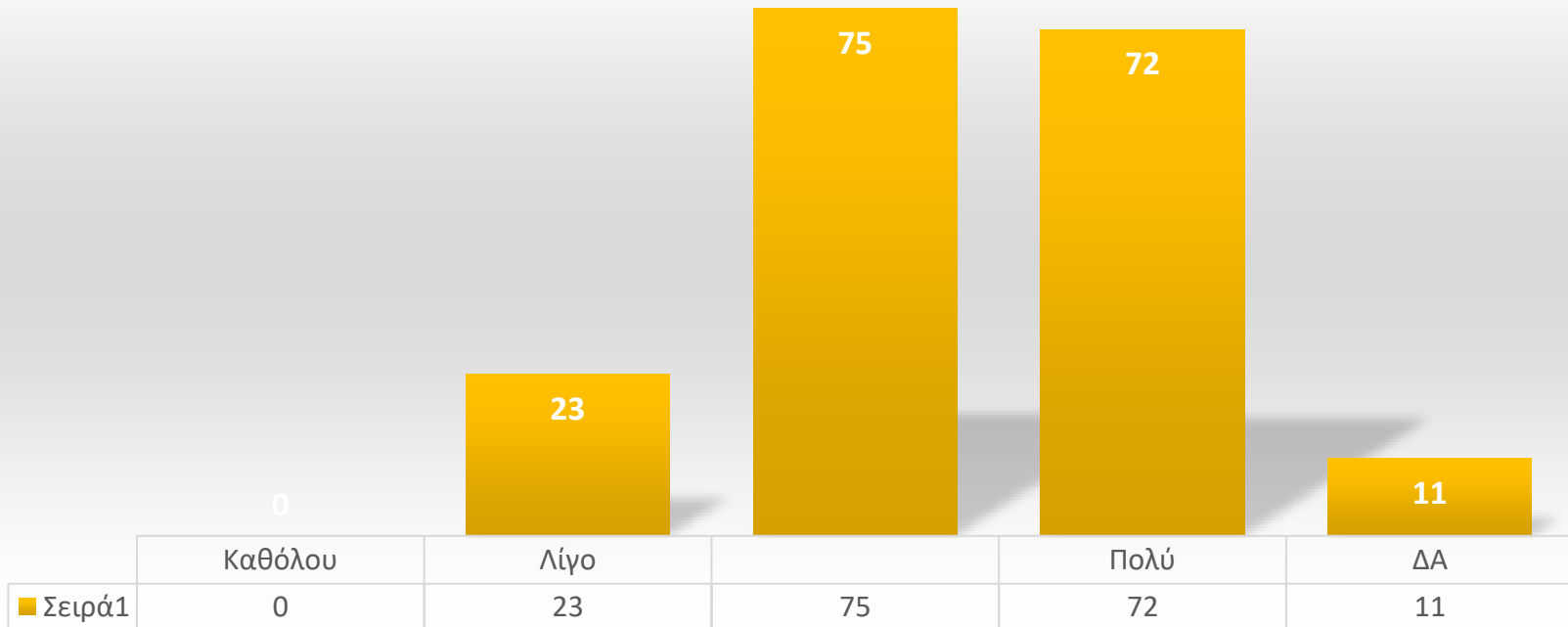
Το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης σε ένα ΑΕΙ, θεωρείτε ότι θα πρέπει να προσφέρει

Δυνατότητα επικοινωνίας και συνεργασίας με συναδέλφους

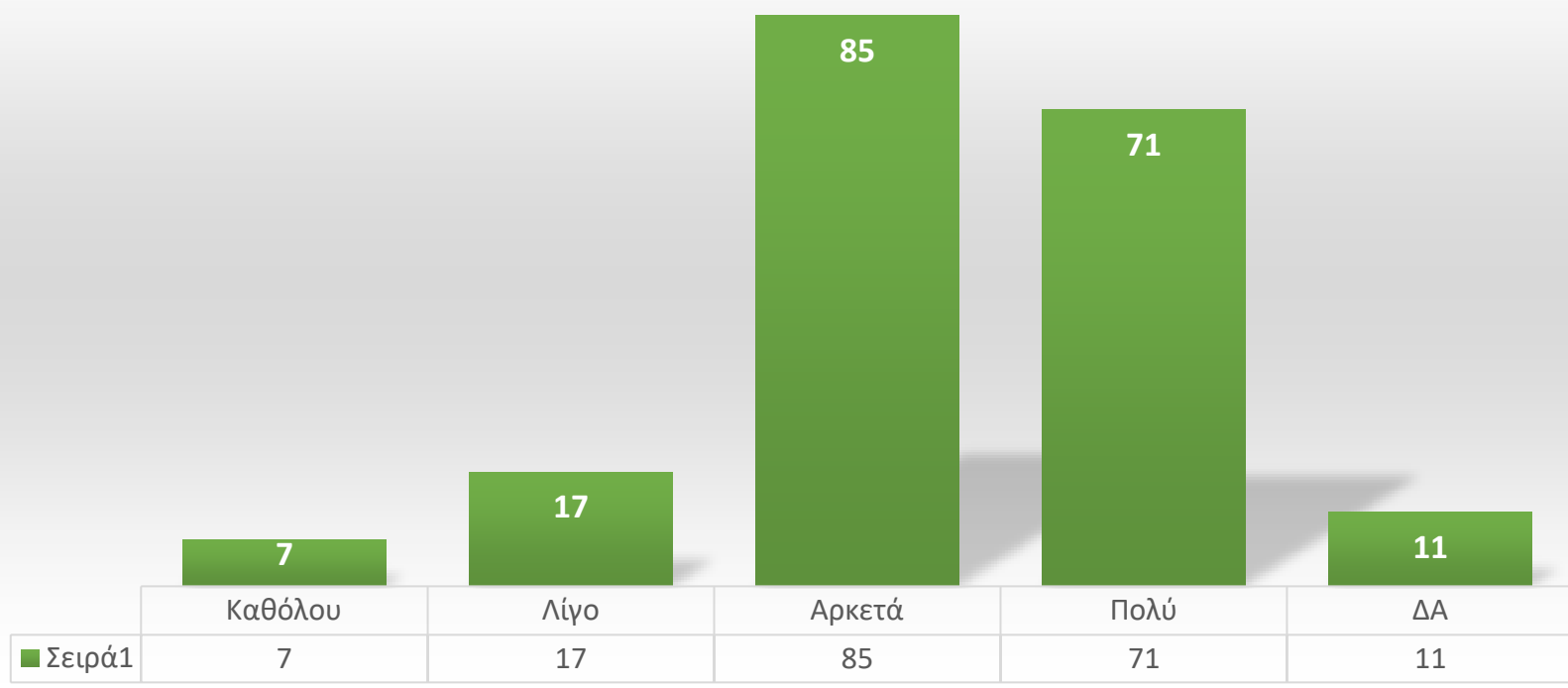
Το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης σε ένα ΑΕΙ,
θεωρείτε ότι θα πρέπει να προσφέρει

Υποστηρικτικό υλικό (άρθρα, βίντεο, κλπ)

Το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης σε ένα ΑΕΙ, θεωρείτε ότι θα πρέπει να προσφέρει

Ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών

Τα ΓΡΑΔΙΜ -μια νέα
δομή στα ΑΕΙ

Τα επαγγελματικά εφόδια του πανεπιστημιακού δασκάλου **δεν πρέπει να περιορίζονται** σε γνώσεις του επιστημονικού αντικειμένου του

Ο «καλός» πανεπιστημιακός δάσκαλος χρειάζεται **την παιδαγωγική διάσταση της πανεπιστημιακής διδασκαλίας**, την οποία οι Γουγουλάκης και Οικονόμου (2014) ορίζουν ως **Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική**.

Δύο διαστάσεις

- Διδακτική
- Παιδαγωγική

Πανεπιστημιακή Παιδαγωγική

- Ένα νέο πεδίο, που εστιάζει στις παιδαγωγικές και διδακτικές γνώσεις, δεξιότητες και αντιλήψεις, τις οποίες χρειάζεται ο ακαδημαϊκός δάσκαλος, προκειμένου να βελτιωθεί ο τρόπος με τον οποίο οι φοιτητές προσεγγίζουν τη μάθησή τους (Gibbs & Coffey 2004; Trigwell et al., 1999).
- Αφιετηρία 1^η: οι διδάσκοντες/ουσες
- Αφιετηρία 2^η: οι φοιτητές/τριες
- Αφιετηρία 3^η: τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ: Πολιτικές Εθνικές και ιδρυματικές

- Θεσμικές παρεμβάσεις
- Ιδρυματικό ενδιαφέρον
- Ακαδημαϊκές πρωτοβουλίες

k14183527 fotosearch.com

Γραφεία για την υποστήριξη της
διδασκαλίας και της μάθησης
(ΓΡΑΔΙΜ): Μια νέα δομή στα ΑΕΙ

Στηρίζεται από το ΕΣΠΑ

Όραμα

- Η προώθηση της Πανεπιστημιακής Παιδαγωγικής μέσω δράσεων που στοχεύουν να δημιουργήσουν **KOINOTHΤΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ**, καινοτομίας και συνεχούς βελτίωσης του διδακτικού έργου.

Σκοπός

Η υποστήριξη των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων να

- ανταλλάξουν και να δημιουργήσουν καλές πρακτικές διδασκαλίας,
- καταγράψουν τις ανάγκες τους,
- αναστοχαστούν,
- αναπτύξουν σύγχρονες και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές δράσεις, με την αξιοποίηση και των ΤΠΕ κατά τη διδασκαλία των πανεπιστημιακών μαθημάτων.

Στόχοι

- Ίδρυση ΓΡΑΔΙΜ σε κάθε ΑΕΙ
- Στήριξη της **παιδαγωγικής διάστασης του ρόλου** των μελών ΔΕΠ/ διδασκόντων στα ΑΕΙ
- Η **κατάρτισή** τους σε θέματα Παιδαγωγικής, Διδασκαλίας και Μάθησης
- Η προσωπική εμπλοκή κι **αυτενέργεια** των φοιτητών σε όλο το φάσμα της διαδικασίας μάθησης

Δράσεις

- Υλοποίηση μελετών/ ερευνών
- Διοργάνωση δράσεων επιμόρφωσης
- Δημιουργία υποστηρικτικού υλικού
- Συνέργειες
- Κάθε ΓΡΑΔΙΜ οργανώνεται με βάση το προφίλ, τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του ΑΕΙ

Οριζόντια Διασύνδεση των ΓΡΑΔΙΜ

- Δημιουργία μιας κοινότητας επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλοστήριξης των ΓΡΑΔΙΜ
- Συντονισμός και επικάλυψη έργου
- Διερεύνηση αναγκών των διδασκόντων γύρω από θέματα διδασκαλίας και μάθησης
- Διεθνές Συνέδριο

Τι μέλλει γενέσθαι;

Μέλλον

- Αναβάθμιση της **παιδαγωγικής διάστασης** του ρόλου των Καθηγητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- **Κατάρτιση** σε θέματα Διδακτικής και Μάθησης
- Ενίσχυση της **παιδαγωγικής σχέσης**, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης φοιτητών-καθηγητών
- Δημιουργική χρήση των **ΤΠΕ** στην διδασκαλία
- Ανάπτυξη της **κριτικής σκέψης** και της βιωματικής μάθησης

Μέλλον

- Σύνδεση της διδασκαλίας με την **ποιότητα** (επομένως και την αξιολόγηση) των ΑΕΙ
- Συμβολή στην επαγγελματική εξέλιξη των μελών ΔΕΠ (?)

Χρειάζεται να αναπτυχθεί μια πανεπιστημιακή
κουltούρα, που να δίνει έμφαση στην αναβάθμιση
της διδασκαλίας με βάση την ενεργό μάθηση.

